

Emigració de la Conca de de Barberà i les Garrigues a Valls durant el trienni liberal (1820-1823)

Josep M. Grau i Pujol

El primer terç del segle XIX a Catalunya i arreu de l'Estat fou un període convuls, primer per l'impacte de la Guerra del Francès (1808-1814) i posteriorment pel trienni liberal (1820-1823), tot i que sols foren tres anys significaren una etapa molt important en la política i l'economia atenent les reformes que s'iniciaren en el procés de liquidació de l'antic règim, és a dir, dels drets senyorials. Així es liberalitzà la producció i el comerç amb la supressió dels gremis i les restriccions de compra-venda. Tot i que es reduïren els delmes s'imposà l'impost de consums, el canvi fou important atenent que anteriorment els pagesos pagaven un percentatge de la collita i ara havien de fer-ho en diners, a més a més la pèrdua de les colònies agreujà els problemes en la hisenda pública **(1)**. A nivell municipal s'iniciaren els padrons d'habitants una font bàsica per a conèixer els moviments de població. En el fons de l'ajuntament de Valls hem localitzat uns fulls dels immigrants que hi havia en aquesta ciutat el 1826, en total 102 **(2)**. Com és normal la majoria de nousvinguts procedien del Camp de Tarragona però també n'hi havia de la Conca de Barberà (un 20,6%) i les Garrigues (5%), comarques que estudiarem. A la Conca per localitats sobresurt la capital, Montblanc en canvi per les Garrigues la dispersió és major (un sol emigrant per poble). La distribució professional dels conuencs a Valls el 1826 gira entorn els serveis (transport, comerç, advocacia i medicina), segueix l'agricultura i l'artesanat. Per les Garrigues els emigrants són tots homes i de diversa ocupació (un pagès, un mosso moliner, un tragner i un revenedor) tots marxaren durant el trienni molt similar als de la Conca que ho fan a més un any després. En un estudi sobre el padró de 1844 documentarem a 154 immigrants de la Conca a Valls **(3)**. En el conjunt de forasters que arriben a Valls el 1826 destaquen els artesans, els tragners i comerciants els més beneficiats de les reformes liberals. Un 30 % dels arribats a Valls són pagesos. Seria molt interessant fer un seguiment dels emigrants a través de registres parroquials, si s'arrelaren a Valls o retornaren al lloc d'origen o es traslladaren en una altra ciutat. Un altre col·lectiu poc conegut és el dels estrangers, segons un cens de 1845 a Valls n'hi havia 13, la majoria calderers napolitans o francesos i un esmolet francès.

Estructura professional dels emigrants de la Conca a Valls segons el padró de 1826

Sector primari (6)

-Pagès: 5

-Xollador: 1

Sector secundari (5)

Construcció

-Paleta: 1

Fusta

-Boter: 1

Metall

-Calderer: 1

Molineria

-Moliner: 1

-Mosso: 1

Sector terciari (10)

Comerç

-Botiguer: 1

Transports

-Traginer: 4

Professionals

-Advocat: 1

-Causídic: 1

-Cirurgià. 1

Classes passives

-Vídua: 2

Total: 21

Emigrants de la Conca de Barberà a Valls segons el padró de 1826

Barberà de la Conca (2)

-Ramon Cortés,pagès (1824)

-Ramon Vilaró,paleta (1824)

Biure (1)

-Maria Perdiu,vídua (1820).

L'Espluga de Francolí (2)

-Josep (¿),mosso traginer (1823).

-Salvador Dalmau,traginer (1825).

La Guàrdia dels Prats (2)

-Josep Foguet, pagès (1824).

-Ramon Siurana,pagès (1821).

Guialmons (1)

-Joan Castells,botiguer (1821).

Lilla (1)

-Josep Cortés, xollador (1824).

Montblanc (6)

-Francesc Arnavat, pagès (1823).

-Ildefons Ferrer,causídic (1824)

-Antoni Òdena,boter (1820).

-Magdalena, vídua Puiggener (1824).

-Francesc Sants,traginer (1824).

-Francesc Tomàs,advocat (1823).

Montbrió de la Marca (1)

-Jaume Gallissà,mosso (1825).Treballava en un molí.

Santa Coloma de Queralt (2)

Joan Ros,calderer (1823).

-Francesc Vidal,calderer (1824)

Sarral (2)

-Manuel Ferrer,cirurgià (1820).

-Josep Jover,pagès (1819).

Solivella (1)

-Pau Andreu,Moliner (1822).

Vilaverd (1)

-Martí Òdena,mosso traginer (1825)

Total: 21

Emigrants de les Garrigues a Valls segons el padró de 1826

L'Albi (1)

-Antoni Riber, mosso (1820). Treballava en un molí.

Fulleda (1)

-Francesc Vidal, pagès (1821).

La Granadella (1)

-Joan Siurana (1824).

Juncosa (1)

-Isidre Saperes, traginer (1821).

Juneda (1)

-Josep Santandreu, revenedor (1820).

Total: 5

NOTES

- (1) Per a una visió del tema us recomanem l'obra de Ramon Arnavat Mata, *Visca la Pepa! : Les reformes econòmiques del trienni liberal (1820-1823)*. Barcelona, 2002.
- (2) Arxiu Comarcal Alt Camp. Fons Municipal Valls, sign. 3.2.45.
- (3) "Emigració de la Conca de Barberà a la ciutat de Valls en el marc de la Primera guerra Carlina", *Aplec de Treballs* (Montblanc), 25 (2007), p. 115-154.

Article publicat a la revista *El Foradot* (Montblanc) 58 (gener-febrer2010), p. 29